

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets president
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

25/212-

30. januar 2025

Spørsmål nr. 889 til skriftlig besvarelse – døgnplasser ved DPS

Det vises til brev fra Stortingets president datert 17. januar 2025 med følgende spørsmål nr. 889 til skriftlig besvarelse fra representanten Sandra Bruflot:

Kan statsråden fremlegge en oversikt over antall døgnplasser ved DPS i helseforetakene årlig siden 2020?

Begrunnelse:

Ber om tabell som viser utviklingen i hvert helseforetak, samt tallene samlet for hele landet.

Svar:

Den vanligste behandlingen i psykisk helsevern er dagbehandling, poliklinisk behandling eller behandling hos en avtalespesialist. I 2023 var 213 000 pasienter over 18 år i kontakt med psykisk helsevern, og dette utgjør 48 pasienter per 1000 innbyggere i 2023. For døgnbehandling var tallene 6 pasienter per 1000 innbyggere.

Døgnbehandling i psykisk helsevern gis enten i sykehus eller i DPS, avhengig av hvor den enkelte pasient kan få det beste tilbudet for sin tilstand. I de siste årene har det vært et økt behov for å prioritere døgntilbud til pasienter med alvorlig psykiske lidelser. Det har derfor vært gjennomført en relativ styrking av døgntilbud på sykehus i enkelte helseforetak, i tråd med *Opptappingsplan psykisk helse*.

Etter mange år med nedgang i den totale døgnplasskapasiteten i psykisk helsevern voksne (inkluderer sykehus, sikkerhetspsykiatri, DPS), har reduksjonen stoppet opp. Fra 2013 til 2021 var det en reduksjon fra 3857 til 3288 plasser, mens det fra 2022 til 2023 har vært en svak økning i nasjonale døgnplasser både i tjenestene til barn og unge, fra 331 til 332 døgnplasser og voksne, fra 3 293 til 3 296 døgnplasser. Kapasiteten i sikkerhetspsykiatriske

avdelinger henger nøye sammen med kapasiteten i det allmennpsykiatriske tilbudet. Behandlingskapasiteten i sikkerhetspsykiatrien ved årsskiftet 2023/2024 er den høyeste siden 2005, noe som bidrar til å ivareta samfunnsansvaret for disse pasientene og i tillegg frigjør plasser til dem som trenger frivillig og planlagt innleggelse.

Det siste tiåret har det også vært fremvekst av behandlingsformer som har som formål å bygge bro mellom døgntilbud og poliklinikk, og gi tett oppfølging uten døgninnleggelse i sykehus/DPS. Slike tilbud er ulike varianter av hjemmesykehus, ambulante team og FACT-team. For en del pasienter er slik oppfølging et godt og reelt alternativ til innleggelse, og det reduserer behovet for døgninnleggelser – ikke minst på DPS-nivå.

Departementet har bedt de regionale helseforetakene om informasjon om antall døgnplasser i DPS fra 2020 til i dag. Dette er vist i tabellen under sammen med det totale antall døgnplasser i DPS nasjonalt. Helsedirektoratet har levert informasjon om utviklingen fra 2013 til 2019 per region og nasjonalt. Dataene må brukes med varsomhet.

Helseregion/ helseforetak	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Helse Vest RHF												
Dalane DPS								10	10	10	10	10
Sandnes DPS								28	28	28	15	15
Sola DPS								30	30	30	30	30
Stavanger DPS								30	30	24	24	24
Stord DPS								12	12	12	12	12
Haugaland DPS								41	41	41	41	41
Førde DPS								25	23	23	23	23
Indre Sogn psykiatrisenter								12	12	12	12	12
Nordfjordeid psykiatrisenter								13	13	13	13	13
Øyane DPS								18	18	18	16	16
Bjergvin DPS								27	27	27	27	27
Kronstad DPS								32	32	32	32	32
Totalt Helse Vest	346	333	325	306	299	287	285	278	276	270	255	255
<i>Totalt Helse Vest inkludert private med driftsavtale og områdeansvar</i>	446	431	423	404	393	379	379					
Helse Midt-Norge RHF												
Helse Nord-Trøndelag HF								54	54	54	52	52

Helse Møre og Romsdal HF								66	66	66	66	66
St. Olavs hospital HF								77	77	77	77	77
<i>Totalt Helse Midt</i>	230	220	227	222	218	210	203	197	197	197	195	195
Helse Nord RHF												
Finnmarkssykehuset HF, Tana								10	10	10	10	10
Finnmarkssykehuset HF, Alta								12	12	12	12	12
Finnmarkssykehuset HF, Karasjok								6	6	6	6	6
Universitetssykehuset Nord-Norge HF, Storslett								6	6	6	6	6
Universitetssykehuset Nord-Norge HF, Tromsø								24	24	24	24	24
Universitetssykehuset Nord-Norge HF, Storstein								9	9	9	9	9
Universitetssykehuset Nord-Norge HF, Silsand								12	9	9	9	9
Universitetssykehuset Nord-Norge HF, Harstad								12	10	10	10	10
Universitetssykehuset Nord-Norge HF, Narvik								12	9	9	9	11
Nordlandssykehuset HF, Stokmarknes								8	8	8	8	8
Nordlandssykehuset HF, Bodø								20	20	20	20	20
Helgelandssykehuset HF, Mo i Rana								9	9	9	9	9
Helgelandssykehuset HF, Mosjøen								14	14	14	14	14
<i>Totalt Helse Nord</i>	185	170	171	157	163	163	163	154	146	146	146	148
Helse Sør-Øst RHF												
Akershus universitetssykehus HF								91	91	91	91	91
Sykehuset Innlandet HF								85	69	67	67	67
Sykehuset i Vestfold HF								38	38	38	38	38
Sykehuset Østfold HF								64	64	64	64	57
Sørlandet sykehus HF								73	75	73	75	77
Sykehuset Telemark HF								58	58	58	58	58

Vestre Viken HF								87	82	82	82	82
Oslo universitetssykehus HF								60	60	60	60	60
Lovisenberg Diakonale sykehus								14	14	14	14	14
<i>Totalt Helse Sør-Øst</i>	<i>773</i>	<i>722</i>	<i>736</i>	<i>695</i>	<i>621</i>	<i>612</i>	<i>594</i>	<i>570</i>	<i>551</i>	<i>547</i>	<i>549</i>	<i>544</i>
Totalt for landet	1534	1445	1459	1380	1301	1272	1245	1199	1170	1160	1145	1142
<i>Totalt for landet inkludert private i Helse Vest med driftsavtale og områdeansvar</i>	<i>1634</i>	<i>1543</i>	<i>1557</i>	<i>1478</i>	<i>1395</i>	<i>1364</i>	<i>1339</i>					

Helse Vest RHF har driftsavtale med Betanien DPS, Jæren DPS, Solli sykehus og Voss DPS NKS Bjørkeli. Disse inngår ikke i tallene som er rapportert fra RHF-ene for 2020-2024, men er synliggjort i egen linje fra 2013 til 2019 siden de inngår i Helsedirektoratets klassifisering av DPS for denne perioden. Ved Universitetssykehuset Nord-Norge er det i tillegg en enhet for medikamentfri behandling. Dette er en spesialisert enhet som tar pasienter fra hele regionen, men den er organisert og registrert som en DPS-døgnettenhet i tråd med oppdraget fra departementet da enheten ble etablert. Enheten har siden oppstart før 2020 hatt 6 døgnplasser. Helse Sør-Øst RHF har i tillegg økt avtalene med private avtaleparter med til sammen 24,5 døgnplasser for voksne siden 2022. HSØ opplyser også at det har vært en økning i liggedøgn både ved DPS og sykehus siden 2020. Varigheten på opphold har ligget nokså stabil over flere år.

Psykisk helse er ett av regjeringens viktigste satsingsområder. Fra 2023 til 2025 er det bevilget over en milliard kroner til nye og styrkede tiltak relatert til *Opptappingsplan for psykisk helse og Forebyggings- og behandlingsreformen for rusfeltet*, herunder lavterskeltilbud i kommunene, styrket døgntilbud i psykisk helsevern for personer med alvorlige psykiske lidelser, styrket sikkerhetspsykiatrisk tilbud, vurderingssamtaler og tidlig avklaringssteam for barn, unge og voksne i psykisk helsevern, samt egenandelsfritak for unge opp til 25 år i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Dette kommer i tillegg til styrking av sykehusbudsjettene.

Med hilsen

Jan Christian Vestre